

Sbírka soudních rozhodnutí

Věc C-488/19

JR

[žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná High Court (Irsko)]

Rozsudek Soudního dvora (prvního senátu) ze dne 17. března 2021

„Řízení o předběžné otázce – Policejní a justiční spolupráce v trestních věcech – Evropský zatýkací rozkaz – Rámcové rozhodnutí 2002/584/SVV – Oblast působnosti – Článek 8 odst. 1 písm. c) – Pojem ‚vykonatelný rozsudek‘ – Trestný čin, který vedl k vydání odsuzujícího rozsudku soudem třetího státu – Norské království – Rozsudek uznaný a vykonaný vystavujícím státem na základě dvoustranné úmluvy – Článek 4 odst. 7 písm. b) – Důvody, pro které je možné odmítnout výkon evropského zatýkacího rozkazu – Extrateritoriální povaha trestného činu“

1. *Předběžné otázky – Naléhavé řízení o předběžné otázce – Zrychlené řízení o předběžné otázce – Podmínky – Okolnosti odůvodňující rychlé projednání – Nutnost poskytnout Soudnímu dvoru dostatečné podrobnosti o těchto okolnostech – Absence – Odmítnutí použití těchto řízení*
(Statut Soudního dvora, článek 23a; jednací řád Soudního dvora, čl. 105 odst. 1 a článek 107)

(viz body 38-40)

2. *Justiční spolupráce v trestních věcech – Rámcové rozhodnutí o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy – Obsah a forma evropského zatýkacího rozkazu – Pojem „soudní rozhodnutí“ – Odsuzující rozsudek vydaný soudem třetího státu – Vyloučení – Akty o uznání a výkonu tohoto rozsudku ve vystavujícím státě na základě dvoustranné úmluvy – Zahrnutí – Podmínky – Odsouzení k trestu odnětí svobody v délce nejméně čtyř měsíců – Povinnost zajistit soudní přezkum podmínek pro přijetí uvedeného odsuzujícího rozsudku*
[Rámcové rozhodnutí Rady 2002/584, ve znění rámcového rozhodnutí 2009/299, čl. 1 odst. 1, čl. 2 odst. 1 a čl. 8 odst. 1 písm. c)]

(viz body 46–52, 55–58, 61, výrok 1)

3. *Justiční spolupráce v trestních věcech – Rámcové rozhodnutí o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy – Důvody, pro které je možné odmítnout výkon evropského zatýkacího rozkazu – Trestný čin spáchaný mimo území vystavujícího státu – Pojem – Trestný čin spáchaný na území třetího státu, který vedl k odsouzení v tomto státě – Evropský zatýkací rozkaz na základě soudního rozhodnutí vydávajícího státu, které umožňuje*

uznání a výkon uvedeného odsouzení – Zohlednění trestní příslušnosti třetího státu za účelem určení extrateritoriální povahy trestného činu
[Rámcové rozhodnutí Rady 2002/584, ve znění rámcového rozhodnutí 2009/299, čl. 4 odst. 7 písm. b)]

(viz body 66, 68, 69, 73, 74, 76, 78- 80, výrok 2)

4. *Justiční spolupráce v trestních věcech – Rámcové rozhodnutí o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy – Předmět – Nahrazení systému vydávání mezi členskými státy systémem předávání mezi justičními orgány*
(Rámcové rozhodnutí Rady 2002/584, ve znění rámcového rozhodnutí 2009/299)

(viz body 70, 71)

Shrnutí

V roce 2014 byl JR, litevský státní příslušník, odsouzen v Norsku k trestu odnětí svobody. Na základě dvoustranné úmluvy mezi Norskem a Litvou¹, byl tento rozsudek uznán a učiněn vykonatelným v Litvě a JR byl do této země předán za účelem výkonu zbývajících částí trestu. V listopadu 2016 byl JR podmíněně propuštěn, avšak toto opatření bylo následně zrušeno a byl mu nařízen výkon zbývajících částí trestu. Vzhledem k tomu, že JR uprchl do Irska, vydaly na něj litevské orgány evropský zatýkací rozkaz (dále jen „EZR“). V lednu 2019 byl JR zatčen v Irsku.

Před High Court (Vrchní soud, Irsko) JR zpochybňuje své předání litevským orgánům, přičemž se na jedné straně dovolává skutečnosti, že o jeho vydání může požádat pouze Norsko, a na druhé straně důvodu, pro který je možné odmítnout výkon EZR, souvisejícího s extrateritoriální povahou trestného činu². Vzhledem k tomu, že byl trestný čin, na jehož základě byl vydán EZR, spáchán v jiném státě (Norsku) než ve státě, jenž EZR vydal, musí podle jeho názoru Irsko výkon tohoto EZR odmítnout.

Za těchto okolností se High Court (Vrchní soud) obrátil na Soudní dvůr. Zabývá se tím, zda je možné vydat EZR za účelem výkonu trestu uloženého soudem třetího státu, který však byl na základě dvoustranné úmluvy uznán a částečně vykonán ve vystavujícím členském státě. V případě kladné odpovědi si tento soud klade otázku ohledně kvalifikace „extrateritoriálního trestného činu“ pro účely určení, zda je dotčený důvod, pro který je možné odmítnout výkon, v projednávané věci použitelný.

¹ – Dvoustranná úmluva o uznávání a výkonu rozsudků v trestních věcech, které ukládají trest odnětí svobody nebo opatření spojená se zbavením osobní svobody, uzavřená dne 5. dubna 2011 mezi Norským královstvím a Litevskou republikou.

² – Tento důvod stanoví čl. 4 odst. 7 písm. b) rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (Úř. věst. 2002, L 190, s. 1; Zvl. vyd. 19/06, s. 34), ve znění rámcového rozhodnutí Rady 2009/299/SVV ze dne 26. února 2009 (Úř. věst. 2009, L 81, s. 24) (dále jen „rámcové rozhodnutí 2002/584“).

Závěry Soudního dvora

Soudní dvůr zaprvé připomíná, že EZR musí být založen na vnitrostátním soudním rozhodnutí, odlišném od rozhodnutí o vydání EZR. Z tohoto hlediska nemůže rozsudek vydaný soudem třetího státu, kterým byl uložen trest odnětí svobody, sám o sobě představovat základ pro EZR. Soudní dvůr naproti tomu rozhodl, že EZR může být založen na aktu soudu vystavujícího členského státu, který takový rozsudek uznává a činí jej vykonatelným, za podmínky, že se jedná o trest odnětí svobody v délce nejméně čtyř měsíců.

K dosažení tohoto závěru Soudní dvůr nejprve uvádí, že takové akty členského státu o uznání a výkonu představují soudní rozhodnutí ve smyslu rámcového rozhodnutí o EZR³, jelikož byly přijaty za účelem výkonu trestu. Dále vzhledem k tomu, že tyto akty umožňují výkon rozsudku v témže členském státě, je třeba je kvalifikovat jako „vykonatelný rozsudek“ nebo „vykonatelné rozhodnutí“. Konečně podle rámcového rozhodnutí o EZR⁴ spadají takové akty do jeho působnosti za podmínky, že předmětné odsouzení stanoví trest odnětí svobody v délce nejméně čtyř měsíců. Není vyžadováno, aby trest, který má být vykonán, vycházel z rozsudku vydaného soudy vystavujícího členského státu nebo soudy jiného členského státu.

Soudní dvůr však dodává, že justiční orgány vystavujícího členského státu jsou povinny zajistit dodržování požadavků, jež jsou vlastní systému EZR v oblasti řízení a základních práv. Konkrétně právo vystavujícího členského státu musí stanovit soudní přezkum umožňující ověřit, zda byla v rámci řízení, které vedlo k vydání odsuzujícího rozsudku ve třetím státě, dodržena základní práva dotčené osoby. To platí zejména pro dodržení povinností vyplývajících z článku 47 (právo na účinnou právní ochranu a spravedlivý proces) a z článku 48 (presumpce nevinny a právo na obhajobu) Listiny základních práv Evropské unie.

Zadruhé Soudní dvůr rozhodl, že za účelem určení, zda byl trestný čin, na jehož základě byl vydán odsuzující rozsudek ve třetím státě a následně EZR, spáchán „mimo území vystavujícího státu“⁵, je nezbytné přihlídnout k trestní příslušnosti tohoto třetího státu (v projednávané věci Norska), a nikoli k trestní příslušnosti vystavujícího členského státu.

V tomto ohledu Soudní dvůr uvádí, že takový výklad je slučitelný s cílem sledovaným důvodem, pro který je možné odmítnout výkon EZR, souvisejícím s extraterritorialitou trestného činu. Tento důvod totiž umožňuje nevyhovět EZR, jehož cílem je výkon trestu uloženého za trestný čin stíhaný na základě mezinárodní trestní příslušnosti, která je širší než příslušnost uznaná právem vykonávajícího státu. Soudní dvůr dále poznamenává, že opačný výklad by naopak ohrozil dosažení obecných cílů rámcového rozhodnutí o EZR. Pokud by totiž vykonávající stát mohl odmítnout předání v případě, že by byl rozsudek vydaný soudem třetího státu uznán státem vydávajícím EZR, toto odmítnutí by nejen mohlo oddálit výkon trestu, ale mohlo by rovněž vést k beztrestnosti vyžádané osoby. Navíc by mohl odradit členské státy od toho, aby požadovaly uznání rozsudků, a v takové situaci, jako je situace dotčená v projednávané věci, vést vykonávající stát k tomu, aby omezil využití nástrojů podmíněného propuštění.

³ – Viz čl. 1 odst. 1, čl. 2 odst. 1 a čl. 8 odst. 1 písm. c) rámcového rozhodnutí o EZR.

⁴ – Viz čl. 1 odst. 1 a čl. 2 odst. 1 rámcového rozhodnutí o EZR.

⁵ – Viz čl. 4 odst. 7 písm. b) rámcového rozhodnutí o EZR.